

עטרת שלום

עלון שבועי שיע"י מוסדות קאמרגא בארה"ק – בנושאים כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
רח' ארזי הבירה 48 ירושלים
פרשת נח

בס"ד, עש"ק פרשת נח
ג' חשוון תשפ"ג – שנה י"ד גליון תרל"ב

זמני הדלקת הנרות ומוצ"ש

ירושלים	הרה"ג מוצ"ש	ר"ת
5:18	6:30	7:10
5:32	6:31	7:06
5:39	6:55	7:07
5:29	6:45	6:57

נא לשמור על קדושת הגליון

עטרת ראשנו

דברי תורה מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְנֹחַ קַץ כָּל בָּשָׂר בָּא לְפָנַי כִּי מָלְאָה הָאָרֶץ חֲמָס מִפְּנֵיהֶם וְהִנְנִי מַשְׁחִיתָם אֶת הָאָרֶץ.
עֲשֵׂה לְךָ תֵּבַת עֲצֵי גֹפְרִים קִנְיָם תַּעֲשֶׂהָ אֶת הַתֵּבָה וְכִפַּרְתָּ אֹתָהּ מִבַּיִת וּמִחוּץ בַּכֹּפֶר (וי'ד)

כמו"ש 'סר צלם מעליהם' (במדבר יד ט), ועי"ז הוא מת, וכמו שמבואר בשער הכוונות (ענין סוכות דרוש י"ז) מרכיבו הקדוש הארז"ל, שמבאר שם הענין של הושענא-זרבא, שהוא בחינת חתם, שנעשה ע"י השלשה מלויים של השם אהי"ה, שהם יודי"ן אלפי"ן וההי"ן. שהם בגי' חת"ם, שנעשה לאיש צדיק בהו"ר חותם חיים, והשם במילוי ההי"ן בגי' קנ"א, הוא המקשר בין הרוחניות לגשמיות של האדם, שהם הנשמה והגוף, ואם נגזר על אדם מיתה ח"ו, מסתלקין ממנו השם אהי"ה שבמילוי ההי"ן, והם הנקראים צללים, כמו שכתוב 'עד שיפוח היום ונסו הצללים' (שה"ש ב יז) שמסתלק לאדם שלשים יום לפני המיתה, כי זהו השם המקשר את האדם בין הגשמיות והרוחניות שלו עיי"ש. וזהו אמרו קנים היינו ששורש התיבה הוא ק"ן, ועה"כ בגי' השם אהי"ה שבמילוי ההי"ן, בגי' צל"ם, שצריך אתה להחזירם. ולכן כתוב קנים בלשון רבים, כי יש ג' צלמים לתקן כג"ל.

וגם וכפרת אתה מבית ומחוץ בכפר היינו כופ"ר נוטריקון כ"ו פ"ר, לרמוז שאתה צריך להמתיק את הפ"ר דינים של המלכות, ע"י שם הוי"ה שהוא מספר כ"ו.

וזזהו שמרמז ג"כ מידותיה של התיבה, כי שלש מאות אמה ארך התבה בגי' שם אלהי"ם במילוי יודי"ן, וגם בגי' שם הוי"ה באתב"ש מצפ"ק, היינו שצריך להמתיק הדינים ע"י שם הוי"ה. וחמישים אמה רחבה בחינת חמישים שערי בינה, שהיא בחינת המתקת הדינים בשרשה כנודע. ושלשים אמה קומתה הוא בחינת שם הוי"ה עם הד' אותיות. וע"י כל המתקות האלו יהיה צהר תעשה לתבה תוכל להאיר את השכינה שהיא בחינת תבה. וכל המתקות האלו צריך להמשיך בכל הג' עולמות ביע"ב בחינת תחתים שנים ושלשים תעשה, ועי"ז יהיה התיקון בכל העולמות.

רעוא דרעיון תשע"ט לפ"ק

בה, ונח ותיבה לתתא הכי הווי כדוגמא דלעילא, נח כתיב ביה ברית, דכתיב 'והקימותי את בריתי אתך', ועד דאתקיים ביה ברית לא עייל לתיבותא, דכתיב 'והקימותי את בריתי אתך ובאת אל התיבה', בניני כך 'אלה תולדות נח, נח איש צדיק' הכי הוא ודאי כדוגמא דלעילא, וארעא על דא אתקיימת, דהא איהו עמודא דעלמא קיימא עליה, ומאן איהו דא צדיק, ונח אקרי צדיק לתתא. ולמהווי הוא בארעא כדוגמא דלעילא. תא חזי, נח אתחזי מיומא דאתברי עלמא למהווי בתיבה בחבורא חד ולמיעל בה, ועד לא אתחברו כחדא לא הוה עלמא כדקא יאות עיי"ש.

והנה החטא של דור המבול הוא המושך החטא של אדה"ר, כמבואר בשער הכוונות דרושי הפסח (ד"א). והנה זה ביארנו כמ"פ שבריאית העולם נבראת בשלימות הטוב בלי שום תערובת רע כלל, וכמו שכתוב על כל יום מבריאית העולם 'כי טוב', וזה אמרו חז"ל (אבות פ"ה מ"א) בעשרה מאמרות נברא העולם. וא"כ כל מאמר ומאמר שנברא ממנו העולם היה בשלימות הטוב, וא"כ בריאית העולם נברא עם י"פ טו"ב, וגם טו"ב בגי' שם אהו"ה היוצא מר"ת של אית השמים ואת הארץ שממנה נברא העולם. אבל ע"י חטא עה"ד נפגם הטוב שבעולם שהוא שם אהו"ה הנ"ל, וכמו שכתוב 'ותרא האשה כי טוב העץ' (בראשית ג ו) שראתה את עץ הדעת טו"ר שכולו טוב, ונתערבה כל הבריאה כולה במו"ר. ולכן ציוה השי"ת לנח לעשות התיקון של התיבה ע"י עצי שהוא בגי' י"פ טו"ב, לתקן שורש החטא של דור המבול שהוא חטא של אדה"ר שנפגם על ידו כל הבריאה שהיתה בבחינת י"פ טוב.

ולזה צריך להיות מגפד כי גפ"ר עם ו' הניקוד בגי' רפ"ח ניצוצין, היינו שע"ז יהיה התיקון של הרפ"ח ניצוצין שנפלו מהשכינה. ועוד צריך לתקן את בחינת הצלם, כי הרי ע"י שאדם חוטא מסתלקת ממנו הצלם אלהים

פרש"י כי מלאה הארץ חמס לא נחתם גזר דינם אלא על הגזל. צריך להבין למה נחתם גזר דינם רק על הגזל, הרי הם עברו על ג' עבירות החומרות ע"ז ג"ע וש"ד, וא"כ למה נחתם גזר דינם דייקא על גזל.

והנראה לומר, דהנה איתא בבוה"ק (ח"א סא.) וו"ל: 'ירא אלהי"ם את הארץ והנה נשחתה' אמאי נשחתה, בגין 'כי השחית כל בשר את דרכו' כמה דאתמר. תא חזי בשעתא דבני נשא זכאן ונטרי פקודי דאורייתא, כדין ארעא אתתקפת, וכל חידו אשתכחת בה, מאי טעמא בגין דשכינתא שריא על ארעא, וכדין כלא עילאי ותתאי בחדוה. וכד בני נשא מחבלין ארתייהו ולא נטרי פקודי אורייתא, וחטאן קמו מאריהון, כדין כביכול דחיון לה לשכינתא מעלמא, ואשתתרת ארעא מחבלא, דהא שכינתא אתדחייא ולא שריא עלה, וכדין אתחבלת, מאי טעמא אתחבלת, בגין דשריא ורוא אחרא עלה דמחבלא עלמא, ועל דא אמרינן דישאל ירבי עוז לאלהי"ם, דמקיימין עלמא עיי"ש.

נמצא שדור המבול השחיתו את הארץ בחינת השראת השכינה, וכמו שאיתא במדרש (כ"ד י"ז) עיקר שכינה בתחתונים היתה, כיון שחטא אדם הראשון נסתלקה שכינה לרקיע הראשון, חטא קין נסתלקה לרקיע השני, דור אנוש לג', דור המבול לד' וכו'. וזהו אמרו כי מלאה הארץ חמס היינו חמ"ם בגי' ב"פ שם ב"ן עם הד' אותיות של ב"ן, שפגמו בשם ב"ן שהוא בחינת השכינה שנסתלקה למעלה, וזהו עיקר הפגם שמניע מהתחתונים, שע"י מעשיהם פוגמים כביכול בשכינה.

והנה לתיקון השכינה ציוה השי"ת לנח לעשות תיבה שהיא בחינת תיקון השכינה, כדאיתא בבוה"ק (ח"א נט): וו"ל: תא חזי, כדוגמא דא נח לתתא, קיימא קדישא הוה דוגמא דלעילא, ועל דא אקרי 'איש האדמה', ורוא אוליפנא, דהא נח אצטרך לתיבה לאתחברא

עטרת פז

אמרות טהרות מרבתינו זי"ע

שִׁפְף דָם הָאָדָם בְּאָדָם דְּמוֹ יִשְׁפֹף כִּי בְצַלְם אֱלֹהִים עָשָׂה אֶת הָאָדָם (טו).

דם האדם הוא הנפש, ופירשו שופף דם של האדם שהוא באדם הגוף, וידוע כי הדם הוא הנפש. ולכאורה כשהורג אדם עיקר הגוף לגוף, ולמה אמר שופף דם האדם הפנימי. ולזה אמר מעם כי בצלם אלהים עשה את האדם הפנימי, ולא אמר כי בצלם ודמות, ולפי שכל עונש הרוצח הוא על הרע ועל ההיזק שעשה לנפש אדם, ומה שלכאורה הוקשה, כי אדרבה אם עושה היזק לגוף החומרי, לנפש טובה גדולה עושה שהוציאה מבית האסורים, כי הנשמה חלק אלוה ממעל. והיא מתאווה תמיד לעלות אל בית אביה שהוא עלובה, ובעל כרחיה נמסרת בגוף החומרי, וא"כ ראוי לשכר ולא לעונש.

ולזה השיב כי בצלם אלהים עשה את האדם כי כשיורדת בעולם הזה היא מתלבשת באויר עולם הזה, ושכינה שהיא הרוחניות של מעלה, עשה האדם בתחתונים צורך גבוה היא, כי שכינת עוון מתאווה לשכון כבוד בארצנו. וידוע כי העובד עבודה זרה גורם שתסתלק שכינה מישראל, וישאר בעוה"ז כגוף המת. כן עון זה הרוצח הגורם לנפש אדם שתסתלק למעלה, כאלו גרם להסתלק שכינה מישראל כי בצלם אלהים עשה את האדם, וכל אדם מישראל מושך אליו אור וחיות השכינה, והמסלק נפש אדם מסלק השכינה מעולם הזה השורה על ישראל, ומשרה שכינתו על נביאי הבעל, וגורם הרוצח גלות השכינה.

אוצר החיים' שמות דף סו: ויקרא דף ענ: מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

וַיֹּאמֶר הוֹי"ה הֵן עַם אֶחָד וְשִׁפְפָה אֶחַת לְבָלֶם וְזֶה הַחֲלָם לְעִשׂוֹת וְעִתָּהּ לֹא יִבְצֵר מֵהֶם כֹּל אֲשֶׁר יִזְמְנוּ לְעִשׂוֹת.

הַבָּה נִדְרָה וְנִבְלָה שֵׁם שְׁפָתֵם וְגו' (יא-י).

החלם שורש התחלות כל מעשה בראשית והנבראים, ומי שמקושר בשורש אחדות באמונה ביחודים, הקב"ה עושה לו כל רצונו, וכל העולה על מוחשבתו מרם יקראו, הקב"ה עושה לו, ומעתה לא יבצר מהם אשר יזמו לעשות. ע"כ פיזור לרשעים, נרדה ונבלה ונכרתה אותם משורש אחדות.

זוהר ח' ח"ג דף ב. מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

עטרת חכמים

עיונים וביאורים מרבתינו זי"ע

אֶלֶּה תּוֹלְדֹת נַח נָח אִישׁ צַדִּיק וְגו' (טו) קרא ליה נח אחר כך כשנעשה צדיק, כי מתחלה כשגולה, אביו לא קרא ליה בשם כלל מחמת פחד החיצונים, כמו שעושים היום לסגולה שקרוין אלטיר.

ויהרו למי שמתין לו בניו רחמנא ליצלו, שלא יקרא שמו כלל בעת המילה רק אלטיר ולא שום שם כלל, רק כשיתגדל יקרא לו אביו שם, והנכון שירשום שמו בחילוף לשון שלא יבין שום אדם עד שיתגדל. ומי שאינו עושה כן, וקורא בעת מילה שם אמיתי וקורא לו אלטיר גם כן, לא מהני ולא מיד, וגורם על חנם מיתה לילד, כי הוא סגולה נפלאה שלא יקרא לו שום שם עד שיתגדל.

וכן נח אחר שנתגדל קרא לו השכינה שמו נח, נייחא דארעא וארעא קדישא, 'לאמר' קראה לו נח, ואמרה זה צדיק 'נחמנו' (ה טז). וביעקב קוב"ה קרא ליה על ידי נביא יעקב דרנא דרכורא, והכא שכינתא קראה ליה.

ומקשה הוזה"ק מנא ידע אביו של נח לקרא לו, ומתריץ שעל ידי שגולד מהול ושכינתא מתדבקת, ולכן השכינה שם שם זה בפי אביו להקרא ליה נח (עין כ"ז בזה"ק ח"א דף נח).

זוהר ח' ח"א דף רג: מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

אחד שאל מאמו"ר מובהק הרב הקדוש מו"ה יצחק אייזיק יהודה יחיאל זלה"ה, מהו הטעם שאדמו"ר נוהג להעלים שמות נערים בנים או בנות, ולקרוא להם

בשמות שאין להם עיקר, כגון אלטיר זיד"א וכיוצא בהם, ועיקר שמם היה אאמו"ר זלה"ה כותב בהעלם על איזה ספר, ולא היה יודע שום אדם איזה שם אלא הוא לבדו, כי היה לו כלל גדול בא"ב של א"י ב"מ, וכך היה רושם כל השמות של הילדים שהיו חשובים מאוד לאביהם, כגון בן יחיד, או מי שלא זכה לבנים זכרים, וכיוצא בהם, ולאחר שלשה שנים פתח הספר, ואמר שם הילד, והיה שואל אותו האיש השואל הנ"ל, מסתמא אדמו"ר אינו עושה שום דבר מה שלא נרמו בתורה.

והשיב לו שכך איתא בלק"ת פ' בראשית, וז"ל: 'ויחי למלך וגו' ויולד בן, ויקרא את שמו נח' (בראשית כח טז) אמר הר' משה מיניץ, ששמע ממורי זלה"ה, כי מה נשתנה בכאן מכל שאר שנאמר בהם 'ויולד מתושלח' 'ויולד את למך' וכן בכלם, וכאן אצל נח נאמר 'ויולד בן' סתם, ואח"כ כתיב 'ויקרא את שמו נח', והענין כי עד מתושלח היה צדיק אחד בכל דור ודור מאותן עשרה דורות, וכשבא מתושלח שהיה צדיק גמור, וחותר ובורח כל הקליפות בכח חרב פיפיות אשר בידו, שהוא שמו יתברך, לכן נקרא מתושלח מלשון 'איש שלחו בידו' (דברים כג ג). לשון חרב. וכשגולד נח אבד מושלתה כח החרב הזה, והיו הקליפות רבות מאוד, לכן נתיירא או למלך לקרא שם לבנו בעת לידתו עד שיגדל, ואח"כ כתיב 'ויקרא שמו נח' כי כל מה דאתגלי שלטא עליו עינא בישא רחמנא ליצלו ע"כ ודפח"ה.

אור עינים' ח"א ערך ט' מרבינו אליעזר צבי מקאמרנא

עטרת רז

רזי תורה מרבתינו זי"ע

אֶלֶּה תּוֹלְדֹת נַח נָח אִישׁ צַדִּיק תָּמִים הָיָה בְּדַרְתָּיו אֶת הָאֱלֹהִים הַתְּהַלֵּךְ נַח (טו)

ממקומה ונתבטל היחוד שלה, משא"כ בלאה אחותה, שהיא למעלה הימנה, שהיא מלכות דבינ"ה, שאין יכולין העונות והחטאים להגיע לשם, לזה רצה הקב"ה כביכול לדחות פרצוף רחל שכינה הקדושה מכל וכל, והיחוד יהיה בלאה, ורצה הקב"ה לעשות בנין חדש של לאה, כדי שלא ישלטו ויגיעו העונות של התחתונים תמיד למעלה, וזאת היה בעת עון העגל. אבל משה רבינו ע"ה, אעפ"י ששורשו היה מבחינת לאה, לא רצה בכך, ושמע הקב"ה אליו וקיים את דבריו, ולא נדחת רחל ממקומה ע"ש סודו הגדול. נמצא ה"ה כאן, ע"י חטא דור המבול, הגיע להשכינה הקדושה עונות גדולות, עד שנסתלקה כמעט לגמרי, ולא היה ניכר אלא פרצוף לאה, לזה אמר הכתוב הקדוש את האלה"ים הוא לא"ה מ"י התהלך נח, ולא עם רחל שכינה הקדושה.

בן בית' דף יג: מרבינו אליעזר צבי מקאמרנא

ז"ה' י"ב דת"ת, בי"ב דיסוד, שהם ב' ווי"ו, ו' גדולה דת"ת, ו' ועירא דיסוד ע"ש. ה"ה כביכול ז"א אצל אבא עלאה.

ומטעם זה כתיב נמי תולדת מלא ב' ראשונה, שהיא של אל"ה, וחסר ו' שניה, והטעם לפי שנח תמים היה בדרתיו כלומר שהיסוד צדיק שלו כביכול היה עוד תמים, בלי שום פתח פתוח, והוא ע"י עונות של דרתיו, לזה כתיב נמי בדרתיו חסר ב' ווי"ו, כיון שדור ההוא גרמו שאפילו יהוד עליון לא היה בעת ההוא, היינו צדיק עליון וצדיק תחתון.

ולא עוד, את האלהים התהלך נח כלומר, לאה היא מלכות דבינה הנקראת מ"י, כדאיתא (ע"ה שער יעקב ולא פ"ד) לזה אלה"ים הוא לא"ה מ"י, כלומר כמו שהיה בחטא העגל, שהקב"ה כביכול רצה לדחות פרצוף רחל שכינה הקדושה מכל וכל, עבור שכל עבירות ופגמים בא לה מתחלה, לזה נסתלקה

כלומר אלה הוא ת"ת, ז"א קדישין, שהוא אות ו' דשמא קדישא ב"ה. והוא נתרבה לופ"ו העולה אלה, ר"ל איתא (לק"ת ישעיה) כשמכוין בז"א לבד יספיק, כי שם נמצא א"א או"א מתלבשין זה תוך זה, תוך ז"א ע"ש. ושורש התלבשות הזה איתא (ע"ה שער אצילות בקצור פ"א) אור הא"ס ב"ה תוך העתיק, וא"א מלביש לז"ת של העתיק, והכמ"ה ובינה מלבישם לא"א ז"ת שלו, וז"א מלביש לאו"א לז"ת שלהם, וכל קצה הוא צורת ו', שהם ו"ק, ופ"ו העולה אל"ה ע"ש. וכן איתא (פע"ה שער תיקון חצות פ"א) ו"ק דז"א קדישין נקראו אל"ה ע"ש.

נמצא שזהו שאמר הכתוב הקדוש אלה שהוא ז"א קדישין ת"ת, הוא תולדת של נח שהיא ו' ועירא, יסוד צדיק, דאבא עלאה, כנודע מסוד 'אלה תולדת יעקב יוסף' כדאיתא (ע"ה שער מנח"א פ"ה. לק"ת פ' ויצא) 'אלה תולדות יעקב יוסף' זה סוד 'קרא ז"ה אל

שולחן הטהור

לקט הלכות מספר 'שולחן הטהור' וזר זהב' לרבינו יצחק אייזיק מקאמרינא זי"ע

דינים השייכים לערב שבת. סימן רמט

הראוי לאורחין¹:

כשהודיע לבני ביתו, או לאכסניא שמכינין הרבה

ב. אם הודיע לבני ביתו באגרת שיבוא לביתו על שבת, מותר לו לילך עד סמוך לשבת שעה או שתיים². וכן מותר לילך בדרך אל מקום אכסניא שמכינין שבת בשביל אורחין שמשלמין להם במקום שדרך המלך הולך, והם מכינין בשביל אורחים לרוב, אבל בסתם {א} אסור לילך בכל מדינה ובכל זמן:

~~~~~ זר זהב ~~~~~

ה"א. ובדידי הוה עובדא, שעל ידי סיבה הוצרכתי ליסע בערב שבת בימי הקיץ, וזה היה בימי עניי ומרודי ימי חורפי, ונסעתי עד זייגער פיער [שעה ארבע], ועל ידי נס היה לי שבת טוב. ומה שכתב אגודה הכוונה כמו שכתבתי דקאי על דרך המלך. וכן 'אליה רבה' (סק"ג) חולק על זה, דאין חילוק בין מדינה למדינה, כי אגודה יחיד לגבי הנהו גדולים, עיינין שם:

~~~~~ מסגרת השלחן ~~~~~

יוכל להכין צרכי השבת, ואם כן אין חילוק באיזה שעה ביום הוא הולך, אבל כל שאינו הולך יותר משלש פרסאות אין זה טורח, אבל יותר משלש פרסאות הרי זה טורח גדול ואסור לו לילך. ע"כ.

ד. זייגער זעקס. כן דעת רבינו בכל ענייני היום והלילה שהיום מתחיל תמיד בשעה שש שעות שוות. ראה עוד בזה (סימן נח סק"א, סימן רסא סעיף ה) ועוד. עיי"ש.

ה. דבר הראוי לאורחין. רבינו משלב לשון הרמב"ם ופירושו, וזה לשון הרמב"ם (שבת פ"ל ה"א): אסור לו לאדם שיהלך בערבי שבתות יתר משלש פרסאות מתחלת היום, כדי שייגיע לביתו ועוד היום רב ויכין סעודה לשבת, שהרי אין אנשי ביתו יודעין שהיום יבוא כדי להכין לו, ואין צריך לומר אם היה מתארח אצל אחרים שהרי מביישן מפני שלא הכינו להן דבר הראוי לאורחין. ע"כ.

ו. סמוך לשבת שעה או שתיים. בענין השולח שליח להודיע שבא על שבת. כתב רבינו ירוחם (ח"א נ"ב סד ע"ד): ונראה כי הכל לפי הענין, שאם שלח השליח לפניו, או צוה קודם לביתו להכין לו, אין זה מן הכלל. ע"כ. ומוסיף ה'בית יוסף' (ד"ה אין הולכין) שכן נראה מדברי הרמב"ם (שם) שכתב שהרי אין בני ביתו יודעין שהיום יבוא כדי להכין לו, ופשוט הוא. וב'שו"ע הרב' (סעיף א) כתב שמותר לילך כל היום. ורבינו כתב שעה או שתיים.

ז. כי כוונת אגודה. כתב האגודה (שם): אסור לאדם לילך בערב שבת יתר משלשה פרסאות, לא שנו אלא לביתו אבל לאישפיוזו אמאי דאית ליה סמיק, ואיכא דאמרי אפילו לביתו וכל שכן לאושפיוזה. ובמדינות האלו לא ראיתי נזהרין מזה, כי רוב בני אדם מכינין בריח ולא בצמצום. ע"כ. מובא ב'מגן אברהם' (סק"ב).

ח. וכן אליה רבה חולק על זה. כתב ה'אליה רבה' (שם) וז"ל: כתב מגן אברהם (סק"ב) בשם אגודה (סוכה פ"ד סימן לט) במדינות האלו רוב בני אדם מכינין בריח ולכן אין נזהרין בזה, עד כאן. ולא ראיתי שום אחד מגדולי פוסקים ראשונים שהזכירו. עיי"ש.

לילך בערב שבת יותר משני פרסאות

א. אסור לו לילך בערבי שבתות³. יותר משני אלפים וארבע מאות אמות, שהם שני פרסאות של דרך המלך שלנו אוסטרייך⁴, והוא איסור כמו כל איסורא דרבנן, והחשבון הוא מתחלת היום⁵, זייגער זעקס [שעה שש]⁶, כדי שייגיע לביתו ועוד היום רב, ויכין סעודה לשבת, שהרי אין אנשי ביתו יודעין שהיום יבוא כדי להכין לו, ואין צריך לומר אם היה מתארח אצל אחרים שהוא מביישן מפני שלא הכינו לו דבר

{א} אסור לילך. כי כוונת 'אגודה' (סוכה פ"ד סימן לט) לא היה אלא במדינות אלו שהולך דרך המלך, ובעלי אכסניא מכינין לרוב בשביל האורחים, שזה הוא פרנסתן, אבל אורח עני ומכל שכן אורח חשוב, אסור לו לילך יותר, ועובר על דברי חכמים. וכן במקום שאין בעלי אכסניא מכינין לרוב, אסור לו לילך. חוץ מזה שמבטל ענג שבת, גם מבייש את בעל הבית שאין לו מה ליתן כל כך בריח, כמו שהעתיקתי (סוף סעיף א) לשון רבינו (הרמב"ם, שבת פ"ל

א. אסור לו לילך בערבי שבתות. מקור דין זה הוא בגמרא (סוכה מד): אמר אייבו משום רבי אלעזר בר צדוק, אל יהלך אדם בערבי שבתות יותר משלש פרסאות, אמר רב כהנא לא אמרן אלא לביתיה, אבל לאושפיוזה אמאי דנקיט סמיק, ואיכא דאמרי אמר רב כהנא לא נצרכא אלא אפילו לביתיה, אמר רב כהנא בדידי הוה עובדא ואפילו כסא דהרסנא לא אשכחי. ע"כ. וראה בשולחן ערוך (סעיף א): אין הולכין בערב שבת יותר משלש פרסאות, כדי שייגיע לביתו בעוד היום גדול ויוכל להכין צרכי סעודה לשבת. ע"כ.

ב. דרך המלך שלנו אוסטרייך. רצה לומר. לפי מדידת אמה של אוסטרייך, שהוא 63.5 ס"מ. ראה בשו"ת רבי עזריאל הלדסהיימר (י"ד סימן רי) שכתב: והנה כל השיעורים האלה רחוקים זה מזה מרחק רב, מדת פראנקפורט היא הקצרה מכולם ומדת עסטרייך היותר גדולה, למשל כמו שהוא רשום אצלי כבר מלפנים, אמת פראנקפורט היא 56 9/10 צענטימעטער, אמת פרייסען 62 4/5 צענטימעטער, אמת עסטרייך 63 1/5 צענטימעטער. ע"כ. וכן ראה בספר 'חש המדות' (מהרב דוב אריה פריעדמאן, ווארשא תר"ל) שכתב שיש באוסטרייך אמה שנקרא 'ניירוטהע' [דרך חדשה] שהוא אמה בת 63.5 ס"מ. ויוצא לפי החשבון 'פרסה' של אוסטרייך הוא 7.620 מטר, ושני פרסאות של אוסטרייך הוא 15.240 מטר, [שהוא 15 ק"מ 240 מטר]. וכן דעת ה'חתם סופר' למדוד כמידת אוסטרייך, ראה בשו"ת חת"ס (או"ח סימן קנז, וסימן קפא). וכן ראה בשו"ת רבי עזריאל הלדסהיימר (שם) שכתב: שבאוסטרייך מודדים האצבע כשיעור צאל במידת אוסטרייך (אמה) 63.5 ס"מ ואצבע 2.63 ס"מ) כאשר כבר נהגו בימות הגאון חת"ס זצ"ל.

ג. מתחלת היום. כן הוא לשון הרמב"ם (שבת פ"ל ה"א) מתחלת היום. בטור ובשו"ע (סעיף א) לא הובא דבריו. וכבר הקשה ה'פרי מגדים' (א"א סק"א) מדוע השמיטו התיבות 'מתחילת היום'. וראה ב'ערוך לנר' (סוכה מד): שביאר שהרמב"ם סובר שהטעם שאסור לילך הוא כדי שיהיה לו פנאי להכין צרכי השבת, על כן כתב שמתחילת היום אין לו לילך יותר משלש פרסאות, אבל הטור והשו"ע סוברים שהטעם שאסור לילך יותר משלש פרסאות הוא כדי שלא יהיה עייף מטורח הדרך ולא

עטרת החסידות

מספרי רבותינו הקדושים ז"ע

צהר תעשה לתבה (בראשית ו טז) ליקוט בענין התפילה

ויאמתי. אך כל זה יכול לפעול [הצדיק רק] כשיש אמונה גדולה [להאדם המבקש שהצדיק יתפלל עבורו, דהיינו], שזה [האדם] שיש לו איזה מבוקש, מאמין ומקושר בצדיק, אז יכול הצדיק לבטל ממנו כל הצרות והיסורין לטובות ולשפע, מה שאין כן וכו'.

'נתיב מצותיך' אמונה ג טו

תפילה על השכינה

עייני תולדות [יעקב יוסף פרשת] קדושים (דף צא.ד), שמעתי ממורי [הבעש"ט] שכל תפלת אדם יהיה לתועלת השכינה שם שמים, ונקראת תפלה, וכל מה שנחסר לאדם הכל הוא בשביל שיש חסרון זה בשכינה, ובתיקון למעלה ממילא נמשך שיתוקן גם כן למטה, שגם שם בסוף הדברים הוא אחד מאברי השכינה, כי 'מלכותו בכל משלה' (תהלים קג יט) 'ולית אתר פנוי מיניה' (במדבר רבה יב ד), וזהו 'הביטו אל צור חוצבתם' (ישעיה נא א), 'צור ירום ממני' (תהלים סא א), כי צדיקאי אינן שלוחי דמטרוניתא, ומה שחסר להם יודעין שהחסרון זה הוא בשכינה, ויתפללו שימולא החסרון שם ולא שייכין להנאת עצמן.

אך הלב יודע מרת נפשו שאין כל העתים שוות, כי לפעמים הצער גדול אינו יכול להשיג כל כך על לבו צער השכינה, כי 'ממנה יתד' (ע"פ זכריה י ד), ואם יאמר שהוא מתפלל על השכינה ובוחר לבות יודע שאין זה אמת, 'דובר שקרים לא יכון' (תהלים קא ז) ויהיה נדחה מכל וכל, ועל כן יתפלל ויאמר בפה מלא. צערי הוא גדול בהרגש רב, רבון העולמים המשך שפע לשכינה שיתקן למעלה כדי שיתמשך משם תיקון למטה, וכיון שאומר אמת יהיה כדבריו.

'נוצר חסד' פ"ד מ"א

תפילה שקול כנגד הכל

ומי הוא זה שלא יורז עצמו בזריזות גדול ובהכנה דרבה לתפלה ולתורה, ובפרטות לתפלה השקול כנגד כל.

'נתיב מצותיך' הקדמה יג

תפילת אנשים פחותים

פחות שבפחותים ונשים חסרי הדעת, אף על פי כן דיבורם ותפלתם עולה ובוקע רקיעים, אשר מלאכים ושרפים מזדעזעים, והם אינם יודעים אלא הפשיטות דברים פשוטים, הלואי [יודעים] פירוש המלות, ובוקע רקיעים.

'נתיב מצותיך' אמונה א ז

תיכף אחר התפלה והיחודים יעסוק

בתורה לשמה

צדיק גמור העוסק ביחודים ובתפלה ביחודים, 'ואין' אדם 'צדיק בארץ אשר יעשה טוב', הוא היחוד, 'ולא יחטא' מעט, יהיה מה שיהיה, אם היה איזה שום אחיזה דקה מן הדקה ביחודו, אז עלול אחר כך ליפול למדה רעה כעס או גאווה או מחלוקת, ותקנתו, שתיכף אחר התפלה והיחודים יעסוק בתורה לשמה, אזי ממתיק הדינים, וכורת ומשבית הקליפות.

'נתיב מצותיך' התורה א יד

שבקדושה, אין ואפס בפני עצמו, ויודע שימלא כל הארץ כבודו, מיד יתפרדו כל פועלי און, ויבוא להתפשטות הגשמיות, מקושר ב'אור אין סוף' באחדותו יתברך.

'נתיב מצותיך' אמונה א ה

קבלת התפילה

מיד שיצא מפיו נוסח התפלה, כל מה ששואל מיד הוא נענה. ולפעמים נעשה בקשתו [רק] בכללות העולם, והוא בהעלם ממנו, אף שאינו בפרטות [כמו] שהוא מבקש, אבל זה [רק] לפי ראות עיניו, כי באמת כל היסורין טובות ורפואות הם, והוא לטובתו, ולכן לא נענה לפי ראות עיניו על [בקשה] פרטית שלו.

'נתיב מצותיך' הקדמה יד

ובודאי הוא נענה תיכף ומיד, אף שהוא עדיין בהעלם, יחזור ויתפלל, עד שימשיך למטה. והכל מהשגחת המשגיח לתיקון נפשות בית ישראל, ולכן לפעמים נענה [רק] בהעלם.

'נתיב מצותיך' הקדמה טז

תפילה בקטנות

ועל כל פנים, אפילו בעת קטנות הגדול, שלא נשאר בך חיות מעוט, אף על פי כן תדבר כל סדר התפלה בלי חסרון אות אחת, ובכוונה פשוטה פירוש המלות.

'נתיב מצותיך' אמונה א י

תפילה עבור אחרים

ידוע ממך [הבעל שם טוב], שעיקר התפלה [לפעול ישועה] בעד אחרים, [כך הוא], כי הנה מאתו יתברך 'לא תצא הרעות', אלא יוצא צירופים [שאפשר לשנותם]. וביאר בשם רבו אחיהו השילוני, כי כל זמן שהטיפה עדיין ברחם [העליון] יוכל לשנות מדכר לנוקבא, וכן להיפוך [אפשר לשנות הצירוף] 'חרם' ל'רחם', 'מיצרה' ל'יצרה', 'מיצרי' ל'רצי', 'מרעשי' ל'עשרי', 'מימות' ל'תם', 'מימות'

אור אין סוף לתוך התיבות

צהר תעשה לתבה, פירש מרן הקדוש הריב"ש טוב (דגמ"א פ' נח ד"ה ופתח) שתמשיך אור אין סוף לתוך התיבות, שיהיו הדברים והאותיות והתיבות מאירין באור אין סוף בהרגש גדול במה שתיכלול עצמך עמהם.

'היכל הברכה' בראשית סז.

אמונה בכח תפילתו

כמו שביאר מרן הרב ישראל בעל שם טוב, שמצד שפלותו, אינו מאמין כי הוא גורם על ידי תורתו ותפלתו, שפע אל כל העולמות והמלאכים והנשמות, שאלו היה מאמין, כמה וכמה היה מחזק עצמו בתורה ותפלה בקדושה ובזריזות, והיה רודף אחר התפלה והתורה לשמה, כמו שרודפין אחר החיים, והיה עובד 'בשמחה ובטוב לבב מ'רב כל', והיה נוהר בכל אות ותנועה ומילה, לאומרה בדיוק ובכוונת הלב, כי המלך גדול שוקד על שפתותיו לנשקם וכו'.

'נתיב מצותיך' הקדמה יג

אמונה במציאות השי"ת

ועיקר התפלה, שיאמין שהשם יתברך 'מלא כל הארץ כבודו', ועל ידי זה מעלה ומנשא רגלי השכינה.

'נתיב מצותיך' הקדמה יג

אמונה בקבלת תפילתו

ועיקר התפלה, שיאמין באמונה שלימה ברורה, כי מיד שיצא מפיו נוסח התפלה, כל מה ששואל מיד הוא נענה. ולפעמים נעשה בקשתו בכללות העולם, והוא בהעלם ממנו, אף שאינו בפרטות שהוא מבקש.

'נתיב מצותיך' הקדמה יד

גאווה וכעס לאחר התפילה

אם בעת שהולך מן התפלה, נופל לגמרי, עד שבה לגאווה ולכעס, ומעשה זה סותר מדריגתו, אזי אי אפשר ש'יחזור' ויבוא ויזכה לנועם עליון 'אור אין סוף', עד שיעשה תשובה הרבה, והלואי שישגי מדריגתו. ויש הרבה שלא חזרו, ונדחו מכל וכל לדרכים שונים מקולקלים. ולכן יבקש רחמים מבעל הרחמים שישמרנה מכל רע.

'נתיב מצותיך' אמונה ג ז

הכנעה וזריזות והכנה

כי המלך גדול שוקד על שפתותיו לנשקם, כשהוא אומרם בלב אמת בדחילו ורחימו, בהכנעה ובביטול, 'איהו וחייהו חד בהון'. ומי הוא זה שלא יורז עצמו בזריזות גדול ובהכנה דרבה לתפלה ולתורה, ובפרטות לתפלה, השקול כנגד כל.

'נתיב מצותיך' הקדמה יג

סילוק מחשבות זרות ע"י 'ביטול'

אף שמבלבלים אותו בתפלתו כמה מחשבות זרות, זהו מחמת הישות שיש בו, אבל כשנתבטל ל'אין' ממש, דומה בפני עצמו כבריה הפחותה שבכל הנבראים, ומקשר עצמו עם כולם שוה בשוה בהתקשרות ואחדות, ואינו רוצה להשיג שום דבר ומעלה יתירה על שום נברא

מוסדות קאמרנא בארצה

מוסדות קאמרנא בארצה

בעלוי צדיקים רבה תפארת

בחדות קודש ובהודת הכבוד, נשתי בזה ברכת מלא טבא ונדיא יאה, מלא הטנא ברטת מאליפת, קדם עטרת ראשית ותפארתנו, מאור עינינו, מודה דכנו, עטרת מרן אדמו"ר שליט"א

לדגל השמחה השרויה במעון הקדש שמחת אורחיו נכרתו הכלה שרתיה

בת לחורבן הרה"צ רבי יהושע אשכנזי שליט"א ראש סלל רב אחא ופאנ"י י-ם

בן הנה"צ גאב"ד מעלבארן זצ"ל עב"צ הבר"ה הרב יוסף פרנקל נ"י

בן הרה"צ ר' אהרן פרנקל שליט"א ר"כ זדיטשוב ב"ב

בן הנה"צ ר' ישראל אשר פרנקל זצ"ל

התן הנה"צ ר' זושא לוריא זצ"ל חמ"ץ וחינץ ב"ב שפתותיו תפלה קדם מארי שמיא וארעא, שזכה מרן רבינו שליט"א לרוות נחת דקדושה מרם ומכל יוצא הלצו על דרך ישראל סבא, שזיילתא דהבא אבותנו רבותנו הקדושים, עזי ינוב בשיבה דשן ורענן יהיה לנלנו ולהודיכנו בנתיבות התורה והדריאה, עזי נושע בתשוות עולמים, בב"א הנגלת המוסדות

בית מדרש לתורה ולתפלה

סלל אמתיים לתורה

סמון לתפלה ספרי רבתיק

סיעורי תורה

איתן חסי

כתובת: רח' אורי רביה 48 ירושלים

טלפון: 02-5823727

פקס: 02-5325814